

۱۲۸۲۲۸۰
۹۶/۱۲/۱۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طبیعت گردی

بوم‌شناسی، اثرات، مدیریت

تالیف

دیوید نیوسام - سورن. ای. مور - راس کی. داوولینگ

ترجمه

دکتر مجید کریم پور ریحان

سیما طاهری

صادق طاهری

شماره مسلسل ۸۶۶۵

شماره انتشار ۳۶۸۸

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
شابک
وینیت فهرست‌نویسی
یادداشت

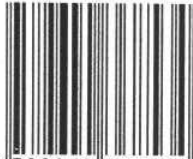
نیوسام، دیوید، ۱۹۵۱ - م. Newsome, David
طبیعت‌گردی: بوم‌شناسی، اثرات، مدیریت / نویسندگان دیوید نیوسام، سوزان ای. مور، راس کی. داوولینگ؛ ترجمه مجید کریم‌پور ریحان، سیما طاهری، صادق طاهری.
تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۴.
ک، ۵۷۱ ص: مصور، جدول، نمودار.
انتشارات دانشگاه تهران: شماره انتشار ۳۶۸۸.
4-6853-03-964-978
فیا.
Natural Area Tourism: Ecology, Impacts, and Management, C 2002.
عنوان اصلی:

یادداشت
یادداشت
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
رده‌بندی کنگره
رده‌بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

واژه‌نامه.
کتابنامه.
گردشگری زیست‌محیطی
گردشگری زیست‌محیطی - مدیریت
گری - جنبه‌های زیست‌محیطی
ر، سوزان، ای، ۱۹۶۰ م -
Moore, Susan, A.
داوولینگ، راس کینگستون، ۱۹۵۱ - م.
Dowling, Russ Kingston
کریم‌پور ریحان، سیم، ۱۳۳۶ - مترجم.
طاهری، سیما، ۱۳۶۰ - مترجم.
طاهری، صادق، مترجم.
دانشگاه تهران: مؤسسه انتشارات
۱۳۹۴ ۹ ۴ گ / ۵ / ۱۵۶
۳۳۸/۴۷۹۱
۴۰۷۴۹۸۰

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. کپی‌برداری از هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN 978-964-03-6853-4

9 789640 368534

عنوان: طبیعت‌گردی: بوم‌شناسی، اثرات، مدیریت
تألیف: دیوید نیوسام - سوزان ای. مور - راس کی. داوولینگ
ترجمه: دکتر مجید کریم‌پور ریحان - سیما طاهری - صادق طاهری
نوبت چاپ: اول
تاریخ انتشار: ۱۳۹۴
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۳۲۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدّم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: http://press.ut.ac.ir

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست مطالب

ل		مقدمه
۱		فصل اول - مقدمه
۱		گردشگری و محیط طبیعی
۴		مناطق طبیعی به عنوان تمرکزی برای گردشگری
۴		طبیعت و طبیعتی بودن
۶		رویکردهای انسان به طبیعت
۹		انواع مناطق طبیعی
۱۱		گردشگری و گردشگران
۱۶		تعریف گردشگری پایدار
۱۷		زمینه گردشگری طبیعت گردی
۲۰		طیف گردشگری طبیعت گردی
۲۰		اکو توریسم چیست؟
۲۴		مبانی بر طبیعت
۲۵		پایداری بوم شناختی
۲۶		آموزش سازگار با محیط زیست
۲۸		به لحاظ محلی مفید
۳۰		رضایت گردشگران
۳۰		گردشگری حیات وحش
۳۳		ژئوتوریسم
۳۸		گردشگری ماجراجویی
۴۰		مسائل اساسی گردشگری طبیعت گردی در قرن ۲۱
۴۰		مدیریت تطبیقی
۴۲		توسعه پایدار
۴۶		تغییرات آب و هوا
۴۸		طرح کتاب

فصل دوم - دیدگاه بوم‌شناختی ۵۳

مقدمه ۵۳

معرفی اکوسیستم‌ها و مناظر ۵۶

ساختار اکوسیستم‌ها ۵۶

اجزای زنده ۵۷

اجزای غیرزنده ۵۹

عملکرد اکوسیستم ۶۰

چرخه‌های بیوشیمیایی ۶۳

آب در اکوسیستم‌ها ۶۳

جوامع بوم‌شناختی ۶۶

رقابت ۶۸

شکار در جوامع بوم‌شناختی ۶۸

روابط همزیستی ۶۹

گونه‌های متخصص و غیرمتخصص ۷۰

کنام و زیستگاه ۷۱

گونه‌های غالب و خاص ۷۱

آشفته‌گی و توالی در اکوسیستم‌ها ۷۵

تغییر در اکوسیستم‌ها ۷۵

بهبود از آشفته‌گی توالی ۷۶

ظرفیت بازیافت کلی ۷۷

بوم‌شناسی منظر ۷۸

قطعه‌ها در این مناظر ۷۸

دالان‌ها در این مناظر ۸۰

اهمیت بوم‌شناختی دالان‌های آشفته‌گی در مناظر ۸۱

دالان‌های جاده ۸۲

دالان‌های رود و رودخانه ۸۲

ماتریس مناظر ۸۶

ویژگی‌های بوم‌شناختی و فعالیت گردشگری در انواع مختلف اکوسیستم ۸۷

۸۷	تفریح و گردشگری در نواحی قطبی
۹۰	اکوسیستم جزایر
۹۰	آسیب‌پذیری جانداران جزیره و مشکل گونه‌های مهاجم
۹۳	جزایری که پرندگان دریایی در آن تولیدمثل می‌کنند
۹۵	حیات‌وحش جزایر به‌عنوان نماد گردشگری
۹۶	اکوسیستم‌های صخره‌های مرجانی
۹۸	اجتماعات جانوری گوناگون
۱۰۰	گردشگری صخره‌های مرجانی
۱۰۱	عواقب بوم‌شناختی گسری صخره‌های مرجانی
۱۰۲	جنگل‌های انبوه پرباران حاره‌ای
۱۰۶	گردشگری جنگل‌های حاره‌ای
۱۰۸	عواقب بوم‌شناختی گردشگری در جنگل‌های پرباران حاره‌ای
۱۱۰	(۱) تماشای ایندیری (بزرگ‌ترین لمورهای زنده) در ماداگاسکار
۱۱۲	(۲) تماشای حیات‌وحش در سوماترا، اندونزی
۱۱۲	(۳) تماشای نخستی‌ها در سولاوسی، اندونزی
۱۱۴	گرم دشت (ساوانا) آفریقا
۱۱۶	گردشگری در پارک ملی ماسایی مارا در کنیا
۱۱۷	گردشگری در پارک ملی کروگر، آفریقای جنوبی
۱۲۳	گردشگری در اکوسیستم‌های نیمه‌طبیعی و اصلاح‌شده: بیلاقان، بریتانیای کبک
۱۲۵	حیات‌وحش به‌عنوان جزء خاصی از یک اکوسیستم
۱۲۶	اهمیت بوم‌شناختی پاسخ‌های فیزیولوژیکی: استرس
۱۲۸	آشفتگی الگوهای تغذیه معمول در نتیجه تمهید غذا
۱۲۹	فعالیت گردشگری در اجتناب از مناطق تغذیه و استراحت بهینه
۱۳۰	آشفتگی برای تغذیه و مسئله شکار فرصت‌طلبانه
۱۳۱	آشفتگی تولیدمثل و مراقبت مادرنه
۱۳۱	نتیجه‌گیری
۱۳۳	مطالعه بیشتر

۱۳۵	فصل سوم - تأثیرات محیطی
۱۳۵	مقدمه
۱۳۸	حوزه فصل
۱۴۱	منابع تأثیر
۱۴۵	لگدکوب کردن
۱۴۵	پوشش گیاهی
۱۵۲	لایه‌ها و میکرو ب‌های زیست‌شناختی
۱۵۳	خاک
۱۵۹	دسترسی جاده‌ها و سیرها
۱۵۹	جاده‌ها و ترافیک
۱۶۳	مسیرها
۱۶۳	مفهوم مسیر
۱۶۵	فرسایش مسیر
۱۶۸	مسیرهای چند منظوره
۱۷۱	مسیرها یا راه‌های مال رو برای اسب
۱۷۳	مسیرهای دوجرخه‌سواری در کوهستان
۱۷۵	مسیرهای غیررسمی و اهمیت آن‌ها
۱۷۶	استفاده از مسیرهای پیاده‌روی برای مسابقات ماجراجویی و رویدادهای ورزشی
۱۷۷	استفاده از وسایل نقلیه خارج از جاده (ORVs) به عنوان فعالیت تفریحی
۱۷۸	محیط‌های کوهستانی شمالی
۱۸۱	محیط‌های حاره‌ای
۱۸۲	محیط‌های خشک
۱۸۳	سواحل شنی
۱۸۶	استفاده از امکانات ساخته‌شده و مناطق اردو زدن
۱۸۶	اثرات زیست‌محیطی مرتبط با ساخت‌وساز و بهره‌برداری از امکانات
۱۹۳	اردو زدن و موقعیت آن
۱۹۴	جمع‌آوری هیزم
۱۹۸	آشغال و پسماند انسانی
۲۰۱	اهمیت فعالیت اردو

۲۰۱	 استفاده از حواشی آب
۲۰۱	 نظر اجمالی
۲۰۳	 سواحل رودخانه
۲۰۶	 رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و مخازن
۲۱۰	 مناطق ساحلی
۲۱۴	 صخره‌های مرجانی
۲۱۸	 تفریح و گردشگری در مناطق کوهستانی
۲۲۱	 گشت‌وگذار و سیاحت در محدوده غارها و اطراف آن
۲۲۱	 گردشگری غار
۲۲۲	 منابع تأثیر
۲۲۵	 حساسیت جانوران غار
۲۲۷	 مشاهده حیات وحش
۲۲۷	 مرور اجمالی
۲۲۹	 آسیب‌پذیری به آشفته‌گی
۲۳۴	 ارزیابی و اندازه‌گیری میزان آشفته‌گی‌ها در میان‌رشته‌ها
۲۳۴	 گردشگری در میان گل‌های وحشی
۲۳۷	 تفریح و گردشگری مبتنی بر مناطق زمین‌شناسی موردنظر
۲۳۹	 تأثیرات اجتماعی
۲۳۹	 جوامع محلی
۲۴۱	 افزایش جمعیت
۲۴۳	 تأثیرات ناشی از گردشگری در مناطق طبیعی در بستر مسائل گسترده‌تر در مدیریت زیست
۲۴۳	 تأثیرات جمعی
۲۴۵	 بستر مناظر
۲۴۵	 سیستم‌های رودخانه‌ها در این بستر
۲۴۷	 بستر کشاورزی
۲۴۸	 توسعه بی‌رویه شهری و نیاز به زمین
۲۵۰	 مناطق طبیعی بدون گردشگری
۲۵۱	 امنیتی ناکافی برای مناطق حفاظت‌شده
۲۵۳	 بحث و نتیجه‌گیری

۲۵۴ مطالعه بیشتر

فصل چهارم - برنامه‌ریزی بازدیدکنندگان ۲۵۵

۲۵۵ مقدمه

۲۵۶ تعریف

۲۵۸ علل برنامه‌ریزی بازدیدکنندگان

۲۵۹ برنامه‌ریزی به‌عنوان یک فعالیت ارزش ساز

۲۶۰ مشارکت بینفعان در برنامه‌ریزی بازدیدکننده

۲۶۱ مزایا و هزینه‌ها

۲۶۲ شیوه‌ها

۲۶۴ مفاهیم برنامه‌ریزی

۲۶۴ ظرفیت‌برد

۲۶۷ تغییر "قابل قبول"

۲۶۷ طیف فرصت‌های تفریح و سرگرمی

۲۶۷ چارچوب‌های برنامه‌ریزی گردشگری تفریحی

۲۶۸ طیف فرصت تفریح

۲۷۱ مراحل چارچوب ROS

۲۷۴ کاربرد، نقاط قوت و ضعف

۲۷۵ محدودیت‌های تغییر قابل قبول

۲۷۵ گام‌ها در چارچوب IAC

۲۸۱ کاربرد، نقاط قوت و ضعف

۲۸۲ مدیریت اثرات بازدیدکنندگان

۲۸۳ مراحل در چارچوب VIM

۲۸۵ مدل مدیریت بهینه‌سازی گردشگری

۲۸۶ مراحل در چارچوب TOMM

۲۹۱ کاربرد، نقاط قوت و ضعف

۲۹۲ سایر چارچوب‌های برنامه‌ریزی

۲۹۲ فرایند مدیریت فعالیت بازدیدکنندگان

۲۹۴ تجربه بازدیدکنندگان و حفاظت از منابع

۲۹۶	مدیریت مبتنی بر مزایا.....
۲۹۷	انتخاب یک چارچوب برنامه‌ریزی.....
۳۰۰	علل عدم اجرا.....
۳۰۲	نتیجه‌گیری.....
۳۰۲	مطالعه بیشتر.....
۳۰۵	فصل پنجم - اقدامات و استراتژی‌های مدیریت.....
۳۰۵	مقدمه.....
۳۰۶	ایجاد مناطق حفاظت‌شده.....
۳۰۶	مناطق حفاظت‌شده: عنوان پدیده‌ای جدید.....
۳۰۸	طراحی مناطق حفاظت‌شده.....
۳۱۰	وسعت و انواع مناطق حفاظت‌شده.....
۳۱۳	انواع دیگر محافظت.....
۳۱۳	معاهده میراث جهانی.....
۳۱۴	معاهده رامسر درباره تالاب‌ها.....
۳۱۵	ذخیره‌گاه زیست‌کره.....
۳۱۶	اداره و مدیریت مشترک.....
۳۲۰	منطقه‌بندی.....
۳۲۳	اقدامات مدیریت سایت.....
۳۲۳	استدلال رویکرد انتخاب‌شده.....
۳۲۶	جاده‌ها و مسیرها.....
۳۲۶	استقرار جاده‌ها و مسیرها.....
۳۲۹	مدیریت جاده‌ها و مسیرها.....
۳۳۳	مدیریت مسیرهای غیررسمی.....
۳۳۳	اقامتگاه‌ها، اردوگاه‌ها و دیگر امکانات و تسهیلات ساخته‌شده.....
۳۳۳	موقعیت تسهیلات و امکانات.....
۳۳۴	مدیریت تسهیلات.....
۳۳۹	ساحل رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و خطوط ساحلی.....
۳۴۱	بازسازی سایت.....

۳۴۲	اقدامات مدیریت بازدیدکنندگان
۳۴۲	تنظیم بازدیدکنندگان
۳۴۳	تعداد بازدیدکنندگان
۳۴۸	اندازه گروه بازدیدکنندگان
۳۴۹	طول مدت اقامت بازدیدکنندگان
۳۵۰	ارتباطات و آموزش بازدیدکنندگان
۳۵۲	انتخاب اقدامات مدیریتی
۳۵۲	انتخاب کن
۳۵۶	یک رویکرد ترکیبی
۳۵۹	مدیریت صنعت گردشگری
۳۶۰	استراتژی‌های اجباری
۳۶۰	دستورالعمل‌های رفتاری راهبردی
۳۶۱	گواهینامه
۳۶۵	سیستم‌های مدیریت محیطی
۳۶۸	بهترین عمل محیطی
۳۶۹	استراتژی‌های مقرراتی
۳۷۰	جواز
۳۷۱	اجاره‌ها
۳۷۱	نتیجه‌گیری
۳۷۲	مطالعه بیشتر

۳۷۳	فصل ششم - تفسیر در گردشگری طبیعت
۳۷۳	مقدمه
۳۷۴	اصول
۳۷۶	تفسیر باید در مرکز موضوع و پیام‌های مرتبط قرار گیرد
۳۷۶	تفسیر مستلزم مشارکت فعال و تجربه دست‌اول است
۳۷۶	تفسیر حداکثر استفاده از حواس پنجگانه را آسان می‌کند
۳۷۷	تفسیر به دنبال ترویج بینش خود شناخته است
۳۷۸	تفسیر تناسب بازدیدکننده‌ها و مشتریان درمفید دانستن دانش و بینش معین است

۳۸۰	مراحل تجربه تفسیری
۳۸۲	کاربرد تفسیر
۳۸۳	شیوه‌های استفاده‌شده در انتقال تفسیر
۳۸۳	مرور کلی
۳۸۵	انتشارات و وبسایت‌ها
۳۹۰	مراکز بازدیدکنندگان
۳۹۲	مسیرهای خود هدایت‌شده
۳۹۴	تور هدایت‌شده (تور باراهنما)
۳۹۸	نقش و اثربخشی تفسیر
۳۹۸	زمینه
	اهمیت کیفیت راهنمایی تور: مأمای اورانگوتان در بوکیت لوانگ، پارک ملی گونونگ لوسر.
۳۹۹	سوماترا، اندونزی
۴۰۱	پانتانال: چشم‌انداز یک گرداننده تور گردشگری
۴۰۲	ارتقا و ارزش‌گذاری نقش راهنمای تور: برخی مسائل قابل ملاحظه
۴۰۴	گردانندگان تور به‌عنوان یک الگو
۴۰۵	دیدگاه‌ها در مورد اثربخشی تفسیر
۴۰۷	نتیجه‌گیری
۴۰۸	مطالعه بیشتر و منابع اطلاعات
۴۰۹	فصل هفتم - پایش
۴۰۹	مقدمه
۴۰۹	تعریف
۴۱۰	دلایل پایش
۴۱۵	اصول پایش
۴۱۸	توسعه یک برنامه پایشی
۴۱۹	نظارت اثرات بازدیدکننده بر مناطق طبیعی
۴۲۲	جاده‌ها و مسیرها
۴۲۳	فهرست ویژگی‌های مسیر
۴۲۳	ارزیابی شرایط مسیر

۴۳۸	ارزیابی‌های مدیریت تجویزی مسیر
۴۳۹	استفاده از سنجش ازدور و GIS
۴۴۱	انتخاب یک استراتژی نظارت
۴۴۲	بررسی جاده‌ها و راه‌های ماشین رو
۴۴۲	منابع آبی
۴۴۵	صداها و مختلف
۴۴۶	پایش بازدیدکنندگان بر مناطق طبیعی
۴۵۲	الگای استفاده بازدیدکنندگان
۴۵۴	پرسشنامه‌ها و محاسبه‌های فردی
۴۵۶	انتخاب شاخص‌ها و استانداردها
۴۶۰	رضایت‌مندی
۴۶۴	مقاصد رفتاری آینده
۴۶۵	شیوه‌های تعاملی
۴۶۷	انتخاب یک استراتژی برای نظارت بازدیدکنندگان
۴۶۸	رویکردهای گسترده یکپارچه و سیستمی
۴۷۲	بهینه‌کاوی
۴۷۶	نتیجه‌گیری
۴۷۷	مطالعه بیشتر

فصل هشتم - نتیجه‌گیری ۴۷۹

۴۷۹	مقدمه
۴۸۰	بستر بوم‌شناختی گردشگری طبیعت‌گردی
۴۸۲	اثرات گردشگری بر مناطق طبیعی
۴۸۳	استراتژی‌های مدیریت و برنامه‌ریزی مناسب
۴۸۵	نظارت - تعهد مستمر به مدیریت مناطق طبیعی
۴۸۶	تفسیر - پلی میان بازدید و ارتباط
۴۸۷	مسائل تصویر بزرگ - پایداری و تغییر آب‌وهوا
۴۸۸	روند تحقیقات در حال ظهور
۴۹۱	منابع و مواخذ

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱ گردشگران در پارک ملی دورافتاده پامولولو، غرب استرالیا، یک مکان میراث جهانی
- شکل ۲-۱ سیستم گردشگری
- شکل ۳-۱ ویژگی‌های گردشگری طبیعت گردی
- شکل ۴-۱ مدیریت و مقیاس‌های گردشگری: گردشگری طبیعت گردی کل این طیف را در بر می‌گیرد
- شکل ۵-۱ رسانه ناین بند در سایت میراث جهانی مونت وویی، استان فوجیان چین این منطقه برای مناظر قرمز رنگ "دائزیا"
- شکل ۶-۱ تماشای کرسه هینگ، Exmouth، استرالیا غربی (عکس: گردشگری استرالیا غربی)
- شکل ۷-۱ جاذبه ژئوتورسم، کستل راک، گرانیت اسکای واک، پارک ملی پرونگروپ، غرب استرالیا (عکس: اداره حفاظت از محیط زیست، غرب استرالیا)
- شکل ۸-۱ پیاده روی گردشگران، ژئوپارک جهانی لان کاوی، مالزی (عکس: راس داوولینگ)
- شکل ۹-۱ گردشگران ناظر بر یک فوران آشفشانی در جزیره فرناندینا، گلاپگوس، اکوادور، در آوریل ۲۰۰۹ (عکس: رامبرو ژاکوم، طبیعت شناس گلاپگوس، تور متروپلیتن، اکوادور)
- شکل ۱-۲ سطوح سازماندهی با علم بوم‌شناسی
- شکل ۲-۲ اجزای اکوسیستم
- شکل ۳-۲ تعامل اجزاء زنده در اکوسیستم‌ها
- شکل ۴-۲ رطوبت تا حد زیادی توسعه پوشش گیاهی زمینی در ناحیه اقلیم حاره ای را مشخص می‌کند.
- شکل ۵-۲ مدل‌های کلی چرخه مواد غذایی
- شکل ۶-۲ زنجیره غذایی ساده‌شده اکوسیستم دریایی و هرم بوم‌شناختی
- شکل ۷-۲ نمونه یک شبکه غذایی: کتنچک (اشته دریایی) در اکوسیستم‌های دریایی
- شکل ۸-۲ مدل مفهومی فرایندهای اکوسیستم
- شکل ۹-۲ نمودار مفهومی چرخه هیدرولوژیکی (مقیاس محلی و جهانی)
- شکل ۱۰-۲ نقش بالقوه گرگ‌های خاکستری به عنوان درنده‌ای خاص در پارک ملی یلواستون، آمریکا.
- شکل ۱۱-۲ عوامل مؤثر بر ایجاد جوامع جنگل‌ها و مراتع در ناحیه سرنگیتی - مارا شرق آفریقا.
- شکل ۱۲-۲ مقایسه قطعه‌ها و دالان‌ها در ماتریس مناظر (الف) ماتریس کشاورزی؛ (ب) ماتریس پوشش جنگل طبیعی

شکل ۲-۱۳ نقشه موقعیت مقاصد گردشگری مهم مبتنی بر طبیعت که در این فصل اشاره شده است

شکل ۲-۱۴ اثرات بوم‌شناختی پیش‌بینی‌شده ناشی از آلودگی قارچ فیتوفتورا سینامومی در پارک ملی استرلینگ رنج، غرب استرالیا.

شکل ۲-۱۵ عملکرد بوم‌شناختی جاده‌ها (فورمن، ۱۹۹۵)

شکل ۲-۱۶ پولیپ‌های مرجانی یک دیوتاژکدار را بلعیده‌اند، که سپس در ترکیب درون پوستی گوارشی قرار می‌گیرد و یک رابطه همزیستی را با پولیپ شکل می‌دهد.

شکل ۲-۱۷ نواحی بوم‌شناختی یک سد مرجانی حاشیه‌ای

شکل ۲-۱۸ تونل جهانی جنگل‌های انبوه حاره‌ای

شکل ۲-۱۹ ریه‌های مختلف پوشش گیاهی که تشکیل‌دهنده ساختار یک جنگل حاره‌ای است

شکل ۲-۲۰ پیاده‌روی سانی سایبان‌ها (تاج پوشش درختان)، تانمان نگارا، مالزی دیوید نیوسام

شکل ۲-۲۱ پارک ملی کوگر، آفریقای جنوبی

شکل ۲-۲۲ منظره روستایی در سسترشایر، انگلستان منظره شامل قطعه‌ها و دالان‌های بسیاری است که از محصولات کشاورزی، باغات، بهانه‌زار، بقایای جنگل، جاده و مسیرهای مختلف تشکیل شده‌اند.

شکل ۲-۲۳ مفاهیم بوم‌شناختی بالقوه استرس که به واسطه آشفتگی در حیوانات وحشی پدید آمده است.

شکل ۲-۲۴ شیوه‌هایی که گردشگران می‌توانند در عمل‌های طبیعی تغذیه حیات‌وحش تأثیر بگذارند.

شکل ۳-۱ دره‌ای که به قله یخی جوزتدالن و یخچال تانزبرگ نزدیک برورن ختم می‌شود.

شکل ۳-۲ نقشه موقعیتی مقاصد گردشگری طبیعت محور مهم که در این فصل به آن‌ها اشاره می‌شود. شکل ۳-۳ علانمی که به بازدیدکنندگان درباره فعالیت‌های ممنوعه در کلونی (کوچگاه) بولدرز پنگوئن، نزدیک کیپ ناون آفریقای جنوبی هشدار می‌دهد.

شکل ۳-۴ تغییرات در پارامترهای تأثیر اردوگاه از سطوح خیلی پایین تا متوسط بازدید سالیانه، Boundary Waters (لئونگ و ماریون، ۱۹۹۵؛ هامیت و کول، ۱۹۹۸).

شکل ۳-۵ ارتباط پیشنهادی بین فراوانی استفاده و میزان آشفتگی، با در نظر گرفتن دو نقطه آستانه (از: گروکاک، ۲۰۰۶)

شکل ۳-۶ سلسله مراتب میان پارامترهای محیطی با میزان در حال تغییر استفاده (برگرفته از کار گروکاک، ۲۰۰۶).

شکل ۷-۳ تأثیرات لگدمال کردن روی پوشش گیاهی و خاک

شکل ۸-۳ نتایج یک آزمایش میدانی برای تعیین کمیت اثرات محیطی اسب سواری در پارک ملی دوندراکاسدو در استرالیا (برگرفته از فلیپس، ۲۰۰۰).

شکل ۹-۳ مقاومت اجتماعات مختلف گیاهی در برابر لگدمال شدن (گردآوری شده توسط لیدل، ۱۹۹۷)

شکل ۱۰-۳ تغییرات در زیست توده نسبی برای گونه‌های متفاوت گیاهان مطابق با شدت لگدمال شدن

شکل ۱۱-۳ تغییر در عمق خاک نسبت توپوگرافی خرد در اولین ۵ تا ۲۵ سانتیمتر از پروفایل سطح مقطعی تراش در امتداد پس از لگدمالی اسب در شدت‌های مختلف در پارک ملی دانتروکاستوکس، غرب استرالیا.

شکل ۱۲-۳ میانگین فرورونی‌های منحنی منجر به پدید آمدن اردوگاه‌هایی در پارک ملی وارن می‌شود، غرب استرالیا

شکل ۱۳-۳ اجزای معادله هدررفت خاک: بیانی (ایجادشده توسط ویشمر و اسمیت، ۱۹۷۸)

شکل ۱۴-۳ فرسایش شدید مسیر در پارک ملی باکو، سراواک، مالزی (عکس: دیوید نیوسام)

شکل ۱۵-۳ مقایسه فرسایشی (km/m) بین راه‌های بررسی‌شده در نواحی ساحلی جنوب غرب استرالیا (برگرفته از راندال، نیوسام، ۲۰۰۸).

شکل ۱۶-۳ سطح مسیری که تخریب تراکم و خطر ناشی از دوجرخه‌های کوهستان را نشان می‌دهد، پارک ملی جان فارست، استرالیا (عکس: دیوید نیوسام)

شکل ۱۷-۳ مسیر دوجرخه‌سواری ایجادشده خارج از مسیر به منظور فعالیت دوجرخه‌سواری در کوهستان، پارک ملی جان فارست، استرالیا (عکس: دیوید نیوسام)

شکل ۱۸-۳ تأثیر وسایل نقلیه روی خاک

شکل ۱۹-۳ اثرات زیست محیطی وسایل نقلیه (جاده در اکوسیستم‌های نیمه خشک و خشک) بر اساس ادینگتون و ادینگتون، (۱۹۸۶)

شکل ۲۰-۳ اثرات زیست محیطی وسایل نقلیه خارج از جاده در محیط‌های ساحل

شکل ۲۱-۳ سفر با قایق از استراحتگاه جنگل با مشاهده حیات وحش

شکل ۲۲-۳ نمودار مفهومی از اثرات آلودگی فاضلاب در اکوسیستم‌های آب شیرین

شکل ۲۳-۳ اثرات اردوگاه در خاک و اثرات نهایی در پوشش گیاهی

شکل ۲۴-۳ اهمیت اکولوژیکی از بقایای چوب در اکوسیستم‌های جنگلی

شکل ۳-۲۵ روش به کار رفته در ارزیابی چوب‌های دور ریز خشن از اردو زدن در پارک ملی واران در غرب استرالیا: خط جداکننده مثلث، خط باقی ماندن برای حضور ثبیتی CWD را تعریف می‌کند.

شکل ۳-۲۶ فراوانی نسبی چوب‌های دورریز خشن در مکان اردو زدن در پارک ملی واران در غرب استرالیا

تصویر ۳-۲۷ فرسایش کناره رودخانه، بیرون زدن ریشه‌ها و از بین رفتن پوشش گیاهی مجاور با یک محل اردو در پارک ملی واران در غرب استرالیا

شکل ۳-۲۸ سکوی مشاهده خفاش در پارک ملی مالو در سارواک مالزی

شکل ۳-۲۹ نمودار مفهومی مسکن‌های طبیعی در غار

شکل ۳-۳۰ بنا اطلاعاتی در پارک ملی لیسر در غرب استرالیا که یکی از نواحی گردشگری بین‌المللی محسوب می‌شود - و گل‌های وحشی زیادی در آنجا یافت می‌شود

شکل ۳-۳۱ حضور - مسکن مدیران و توسعه بیش از حد در پارک زمینی یلیو در کشور تایوان.

شکل ۳-۳۲ تأثیرات القوا از قله‌های غیرطبیعی

شکل ۴-۱ فرایند کلی برنامه ریزی

شکل ۴-۲ دینفعان احتمالی گردشگری طبیعت‌گردی

شکل ۴-۳ نردبان مشارکت شهروندان برنامه ریزی از آرنتسین، (۱۹۶۹)

شکل ۴-۴ ارتباط زمانی میان چارچوب‌های برنامه‌ریزی گردشگری/تفریح

شکل ۴-۵ طیف فرصت تفریح (برگرفته از کلارک، ۱۹۷۹)

شکل ۴-۶ فرایند اعمال چارچوب برنامه‌ریزی طیف فرصت تفریح و سرگرمی

شکل ۴-۷ نقشه موقعیت مقاصد گردشگری مهم مبتنی بر طبیعت که در این فصل اشاره شده است

شکل ۴-۸ فرایند اعمال چارچوب برنامه‌ریزی محدوده‌های تفریح قابل قبول

شکل ۴-۹ مجموعه بکر باب مارشال در آمریکا (عکس: استیو مک‌لرن)

شکل ۴-۱۰ فرایند اعمال چارچوب برنامه‌ریزی مدیریت اثرات بازدیدکنندگان

شکل ۴-۱۱ فرایند اعمال مدل مدیریت بهینه‌سازی گردشگری

شکل ۴-۱۲ استفاده از مدل بهینه‌سازی گردشگری جهت انجام اقدامات مدیریتی

شکل ۴-۱۳ فرایند مدیریت فعالیت بازدیدکنندگان به عنوان بخشی از مدیریت پارک ملی

شکل ۴-۱۴ فرایندی برای اعمال فرایند مدیریت فعالیت بازدیدکنندگان

شکل ۴-۱۵ فرایند اعمال چارچوب برنامه‌ریزی حفاظت از منابع و تجربه بازدیدکننده

شکل ۵-۱ نقشه موقعیت مقاصد گردشگری مهم مبتنی بر طبیعت که در این فصل اشاره شده

- شکل ۵-۲ منطقه‌بندی مناطق حفاظت شده زیست کره بین‌المللی
- شکل ۵-۳ شیوه‌های رایج دسته‌بندی رویکردهای مدیریت بازدیدکننده در مناطق طبیعی
- شکل ۵-۴ راه پیاده‌روی در سایت میراث جهانی منطقه بکر تاسمانی، استرالیا
- شکل ۵-۵ عوامل مؤثر بر انتخاب اقدامات مدیریتی توسط سازمان‌ها
- شکل ۵-۶ پناهگاه بومیان و تفسیر، پارک ملی کاکادو، نورلانژ (عکس: سو مور)
- شکل ۵-۷ مدل سیستم مدیریت محیطی (برگرفته از استانداردهای استرالیا، ۱۹۹۷)
- شکل ۶-۱ راه - آموزش - دانش - آگاهی گنج‌انده شده درون تفسیر
- شکل ۶-۲ یادگیری در مورد مجموعه‌ها و دندان‌ها در صورتی بهتر حاصل می‌شود که کمک‌های بصری و نمونه‌های جسمی به عنوان یک تجربه دست‌اول و مشارکت فعال وجود داشته باشد
- شکل ۶-۳ نقشه مدیریت مقاصد گردشگری مهم مبتنی بر طبیعت که در این فصل به آن اشاره شده است.
- شکل ۶-۴ پایانه ثابت در یک مرکز بازدیدکنندگان برای شبکه‌ای از مناطق حفاظت‌شده در مناظر فرهنگی منطقه هوکستر در آلمان است. در اختیار پایانه‌هایی بازدیدکنندگان می‌توانند به تمام اطلاعات چندرسانه‌ای در آینده دسترسی داشته باشند. علاوه بر این، آن‌ها می‌توانند از نرم‌افزار برای دستگاه‌های شخصی خود (گوشی‌های هوشمند یا آیپد) به صورت آنلاین اطلاعاتی درباره طبیعت دانلود کنند.
- شکل ۶-۵ قلم سخنگو و نقشه‌های تعاملی که توسط مارکنان در ژنوبارک هنگ‌کنگ به‌منظور تسهیل در تور خود راهنما ایجاد شده است.
- شکل ۶-۶ مدل مناظر تعاملی در مرکز زمینی تفسیری پارک ملی گراند کانیون، ایالات متحده آمریکا
- شکل ۶-۷ تابلو اطلاعات سایت، مسیرهای پیاده‌روی و ویژگی‌های اصلی مسیر پیاده‌روی کوه ماتیلدا استرالیای غربی را نشان می‌دهد.
- شکل ۶-۸ تابلوی تفسیری واقع در چشم‌اندازی در سایت میراث جهانی پارک بوم، استرالیای غربی.
- تابلو عناصر اصلی بوم‌شناسی منطقه که با نمودار نشان داده شده است را ارائه می‌دهد (عکس: دیوید نیوسام).
- شکل ۶-۹ بستر تغذیه اورانگوتان در بوکیت لوانگ، سوماترا، اندونزی. اورانگوتان‌ها غالباً بستر را ترک کرده و میان گردشگران حرکت می‌کنند. حضور محیط بان در چنین تعاملاتی به‌منظور مدیریت بازدیدکننده و انتقال تفسیر ضرورت دارد (عکس: دیوید نیوسام).
- شکل ۷-۱ نقشه وضعیت مقاصد گردشگری مهم مبتنی بر طبیعت که در این فصل اشاره شده است
- شکل ۷-۲ روش برشی متغیر برای اندازه‌گیری مساحت منطقه (برگرفته از ماریون، ۱۹۹۱)
- شکل ۷-۳ روش شکل هندسی برای سنجش مساحت سایت (برگرفته از ماریون، ۱۹۹۱)

شکل ۵-۷ شبکه اهمیت و عملکرد (برگرفته از اوه، ۲۰۰۱)

شکل ۸-۱ پارک ملی تی ساوو غربی، کنیا، درحالی که گردشگران برای دیدن "شکار بزرگ" (حیات وحش) می‌آیند، هزاران تجربه از تعامل و ارتباط خود با مناظر، حیات وحش و افراد ناحیه را دور می‌ریزند (عکس: رأس داوولینگ)

شکل ۸-۲ استادلابرگ (شکل گیری ستون‌های بازالت) در Reynisstadarfjara، ایسلند شرقی درطول زمان صخره‌ها می‌توانند تحت تأثیر هزاران گردشگر که از آن‌ها بالا می‌روند قرار گیرند (عکس: رأس داوولینگ)

شکل ۸-۳ دیدگاه‌های نمونه از راهنمای تور الکترونیکی زمین شناسی، سلطنت عمان. این سیستم اکنون در تلفن‌های هوشمند آیفون، اندروید، آیپد و نیز بلکبری عملی است (INTEWO).

شکل ۸-۴ گروه توریست در حال کاشت درخت در حاشیه رودخانه کیناباتانگان، در صباح، بورنئو مالزی است، بخشی از برنامه بازی حاشیه رودخانه گردشگری اختیاری (عکس: رأس داوولینگ)

فهرست کادرها

- کادر ۱-۱ طبیعی بودن، انسجام بوم‌شناختی و تجارب طبیعی
- کادر ۲-۱ تعریف و طبقه‌بندی "گردشگران"
- کادر ۳-۱ مطالعه موردی توسعه اکوتوریسم انجمن صنعت اکوتوریسم استرالیا
- کادر ۴-۱ جزیره ژئوتوریسم-گلاپگوس، اکوادور
- کادر ۵-۱ مطالعه موردی: گردشگری پایدار- استراحتگاه کومول، پاپوا، گینه نو
- کادر ۱-۲ ارتباط موجودات زنده با محیط‌زیستشان زیستگاه و کنام
- کادر ۲-۲ مطالعه موردی: گسترش عوامل بیماری‌زای معرفی‌شده از طریق دالان‌های گردشگری در پارک ملی استرلینگ، نیج، غرب استرالیا
- کادر ۳-۲ پارک ملی کروگر در ماتریس منظر
- کادر ۱-۳ تشخیص ریسک فاجعه‌ها در کوه‌های درکنزبرگ، آفریقای جنوبی
- کادر ۲-۳ عوامل مؤثر بر میزبان تأثیر ناشی از وسایل نقلیه در جاده فرعی (محیطی)
- کادر ۳-۳ مطالعه موردی: استراحتگاه محل بارانی سوکوا، امکانات تور و اقامت واقع در سواحل رودخانه کینگ، صباح، مالزی
- کادر ۴-۳ ارزیابی از دست دادن باقی‌مانده در (CW) در اطراف محل اردو زدن در پارک ملی وارن، استرالیا غربی
- کادر ۱-۴ اعمال ROS در جنگل مونت کول، ویکتوریا، استرالیا
- کادر ۲-۴ استفاده از ROS برای طبقه‌بندی فرصت‌های تفریح در پارک‌های ملی تایلند ارائه داده‌اند
- کادر ۳-۴ اعمال LAC در مجموعه یکر باب مارشال، مونتانا، ایالت منحه آمریکا
- کادر ۴-۴ اعمال LAC در پارک دریایی ملی کوه چانگ، تایلند
- کادر ۵-۴ اعمال VIM در ذخیره‌گاه غارهای ژنولان، ولز جنوبی جدید، استرالیا
- کادر ۶-۴ اعمال TOMM در جزیره کانگاروو، جنوب استرالیا، استرالیا
- کادر ۱-۵ مناطق حفاظت‌شده مدیریت شده توسط دولت در استرالیا
- کادر ۲-۵ ذخیره‌گاه زیست‌کره شان کان و گردشگری طبیعت‌گردی
- کادر ۳-۵ منطقه بندی پارک ملی و پارک دریایی در غرب استرالیا
- کادر ۴-۵ مدیریت برای بهبود شرایط مسیر نمونه‌های برگرفته از انگلیس و استرالیا
- کادر ۵-۵ تصمیم‌گیری در مورد زمان نصب و راه‌اندازی سرویس‌های بهداشتی در مناطق طبیعی
- کادر ۶-۵ قرار دادن و مدیریت تسهیلات در محیط‌های ساحلی: سایت میراث جهانی جزیره فراسر، استرالیا

کادر ۵-۷ تنظیم استفاده بازدیدکننده: جزیره مرجانی مایکل ماس، پارک دریایی صخره‌های مرجانی بزرگ استرالیا

کادر ۵-۸ یک رویکرد ترکیبی به مدیریت: پارک ملی کاکادو، غرب استرالیا

کادر ۵-۹ قطب جنوب: راهبردهایی برای رفتار گردشگر و گردشگری

کادر ۵-۱۰ سیستم‌های مدیریتی برای تفرجگاه‌های اسکی در کوه‌های آلپ استرالیا

کادر ۵-۱۱ بهترین عمل محیطی: یک ابزار آماده برای صنعت گردشگری کانادا

کادر ۵-۱۲ تعاریف تفسیر

کادر ۵-۱۳ مرکز پرندگان دریایی اسکاتلند

کادر ۵-۱۴ مطالعه موردی: تفسیر الکترونیک

کادر ۶-۴ نمایش پرندگان در ذخیره‌گاه طبیعت آبی روتلند، انگلستان

کادر ۶-۵ نقش راهنمای تور در گردشگری طبیعت‌گردی

کادر ۶-۶ کمپ باجویش: تفسیر وحش گیاهی فیلیپین جنوبی

کادر ۷-۱ اعمال یک سیستم ریزه در چند شاخصی به اردوگاه‌های نظارت در پارک ملی کیبال،

اوگاندا

کادر ۷-۲ یک سیستم ترکیبی برای نظارت، اردوگاه‌ها در پارک ملی کوه‌های اسموکی بزرگ، آمریکا

کادر ۷-۳ یک سیستم نظارت سریع برای میرهایی در پارک ملی کوهستان اسموکی بزرگ، آمریکا

کادر ۷-۴ لیدار به‌عنوان یکی از شیوه‌های سنجش زرد در برای فهرست کردن مسیر و نظارت بر آن

کادر ۷-۵ پرسش‌نامه‌های مورد استفاده‌ای که بر بازدیدکنندگان در پارک ملی باکو، بورنئو نظارت

می‌کند.

کادر ۷-۶ استفاده از پرسش‌نامه برای شناسایی شاخص‌ها و استانداردهای منطقه بکر نیوتس،

غرب استرالیا

کادر ۷-۷ تعیین رضایت بازدیدکننده در پارک ملی یانچین، غرب استرالیا با استفاده از پرسش‌نامه

بازدیدکننده.

کادر ۷-۸ استفاده از یک کارگروه برای شناسایی شاخص‌ها و استانداردها برای مجتمع بکر باب

مارشال در مونتانا، آمریکا

کادر ۷-۹ گزارش دولت پارک در ولز جنوبی جدید، استرالیا، با استفاده از ارزیابی اثربخشی مدیریت

مناطق حفاظت‌شده (PAME)

کادر ۷-۱۰ تهیه یک برنامه یکپارچه نظارت برای پارک ملی وارن

فهرست جدول ها

- جدول ۱-۲ انواع اصلی اکوسیستم
- جدول ۲-۲ مقایسه برخی خصوصیات بوم شناختی مهم
- جدول ۳-۲ مقاصد گردشگری طبیعت گردی انتخاب شده در مناطق حاره آسیای شرقی
- جدول ۱ ۳ نمونه هایی از تقاضا و فعالیت های بیرونی غیرموتوری مهم که در مناطق طبیعی روی می دهند
- جدول ۲-۳ دیدنی های طبیعی برای تعیین اهمیت تأثیرات زیست فیزیکی
- جدول ۱۰-۳ اثرات منفی شبکه های جاده ای بر حیات وحش
- جدول ۴-۳ مرگ و میر ناشی از زلزله در بزرگراه در دره رودخانه بوو، آلبرتا، ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۵
- جدول ۵-۳ مفاهیم مدیریتی و ارزیابی شیوه های متفاوت برای کاهش مرگ های جاده ای در استرالیا
- جدول ۶-۳ مقایسه تأثیرات منطقی بالقوه و موجود از سه فعالیت مهم توریستی
- جدول ۷-۳ اثرات زیست محیطی و خدمات جنبی در توسعه گردشگری
- جدول ۸-۳ تأثیرات زیاده ریزی: موارد معمول پیدا شده در طول مسیر پیاده روی، در محل اردو زدن و در مناطق مورد استفاده خشک، و احتمالاً تأثیرات فزاینده اجتماعی آنها
- جدول ۹-۳ مفاهیم بوم شناختی فعالیت های بازدید کنندگان درون و اطراف اکوسیستم های آبی
- جدول ۱۰-۳ متوسط عرض، عمق و فاصله و فرسایش کناره اصلی رودخانه که به اردو و محل تردد دسترسی دارد.
- جدول ۱۱-۳ تأثیرات تفریح بر اکوسیستم های دریایی - ساحلی و ساحلی کناره دریا
- جدول ۱۲-۳ عوامل اصلی وارد آمدن خسارت به اکوسیستم های دریایی مرجانی در اثر گردشگری
- جدول ۱۳-۳ تأثیرات راه رفتن و غوازی بر صخره های مرجانی
- جدول ۱۴-۳ مثال هایی از فرصت ها و فعالیت های مشاهده حیات وحش
- جدول ۱۵ ۳ یک روش برای درک علاقه انسان به حیات وحش
- جدول ۱۶-۳ نمونه هایی از گردشگری مبتنی بر گل های وحشی و گونه های ویژه ای از گیاهان
- جدول ۱-۴ شیوه های مشارکت ذینفعان در برنامه ریزی بازدید کننده مناطق
- جدول ۲-۴ کلاس های فرصت تفریح
- جدول ۳-۴ انتخاب "بهترین" چارچوب برنامه ریزی گردشگری/ تفریح
- جدول ۱ ۵ مدیریت مناطق حفاظت شده دولتی در استرالیا
- جدول ۲-۵ مدل اداره برای مناطق حفاظت شده
- جدول ۳ ۵ شیوه های دسته بندی رویکردهای مدیریت بازدید کننده در مناطق طبیعی

جدول ۴-۵ روش‌های مدیریت زباله‌های انسانی در مناطق طبیعی

جدول ۵-۵ راه‌های تخصیص دسترسی بازدیدکننده به مناطق طبیعی

جدول ۶-۵ طبیعت و میزان محدودیت‌ها بر بازدیدکننده‌هایی که از مناطق طبیعی استفاده می‌کنند

جدول ۷-۵ اصول برنامه آموزشی کم-اثر "ردپا نگذارید"

جدول ۱-۶ نقش تفسیر در ترویج گردشگری مناسب و پایدار در جاذبه‌های طبیعی با استفاده از رویکرد ضد آزاریا

جدول ۱-۶ خلاصه شیوه‌های نظارت از اردوگاه

جدول ۱-۷ مراحل برنامه نظارت برای اثرات منابع و بازدیدکنندگان در مناطق طبیعی

جدول ۲-۷ خلاصه شیوه‌های نظارت اردوگاه

جدول ۳-۷ دسته‌های وضعیت برای نظارت بر اردوگاه‌ها در مناطق طبیعی

جدول ۴-۷ شاخص‌های شاخص‌های کار رفته در سیستم‌های رتبه دهی چند شاخصی

جدول ۵-۷ شاخص‌هایی که مشخص‌کننده اندازه گیری شاخص چندگانه به کار می‌روند

جدول ۶-۷ خلاصه شیوه‌های نظارت مسیر (طایق ماریون و همکاران، ۲۰۱۱) سازمان‌دهی شده است

شکل ۴-۷ روش اندازه گیری مساحت سطح مقطع مسیر جهت مشخص کردن فرسایش مسیر

جدول ۷-۷ دسته‌بندی موقعیت برای نظارت بر اثرات پیاپی‌های غیررسمی در مناطق طبیعی

جدول ۸-۷ مقیاس نمره دهی برای نظارت جاده‌های اصلی در مناطق طبیعی

جدول ۹-۷ خلاصه مناطق مختلف تمرکز برای نظارت بازدیدکننده، شیوه‌های نظارت و استفاده‌های اصلی از داده‌های حاصل

جدول ۱۰-۷ خلاصه شیوه‌های نظارت بازدیدکننده

جدول ۱۱-۷ فناوری‌های شمارش و ردیابی بازدیدکننده (اشیاء)

جدول ۱۲-۷ استانداردهای شاخص‌های اجتماعی و بیوفیزیک برای مجتمع بکر باب مارشال

جدول ۱۳-۷ شاخص‌های اصلی از ارزیابی جهانی PAME که توسط لورینگتون و همکاران اجرا شد (۲۰۱۰)

همه ما دانشمندان زیست محیطی هستیم که بخش بزرگی از زندگی مان را در سفر، تحقیق و تدریس جهت درک بهتری از محیط جهان گذرانده‌ایم. بنابراین تنها طبیعت بود که در برخی صحنه‌های آن آرزو داشتیم دانش و اشتیاق مان به مناطق طبیعی را به اشتراک بگذاریم و این خود از طریق گردشگری نمایان می‌شود.

این کتاب، برگزیده‌ای از مشاغل در مناطق طبیعی تمرکز دارد، مخصوصاً در ارتباط با بوم‌شناسی مناطق، اثرات و مدیریت گردشگری در مناطق طبیعی. کتاب‌های محیطی بسیاری وجود دارند که به طور خلاصه اثرات گردشگری را نام می‌برد و همچنین متون گردشگری بسیاری وجود دارد که بخش‌هایی در مورد اثرات زیست محیطی دارند.

این کتاب در مورد رابطه بین محیط زیست و گردشگری است و بدون شرمندگی اتصال مثبتی میان این دو برقرار می‌کند. به این موضوع به‌طور جدی در این باور مشترک ما نهفته است که تنها از طریق درک بیشتر محیط زیست است که گردشگری در مناطق طبیعی در مکانی که واقعاً در آن همکاری باشد تکامل می‌یابد. در بسیاری از موارد در گذشته این ارتباط با برنده بودن گردشگری و بازنده بودن محیط زیست یک طرفه بوده است. اما ما بر این باوریم که با درک زیست محیطی، مدیریت مطلع و مردمی آگاه، گردشگری طبیعت گامی امکان معرفی افراد به محیط زیست در شیوه‌ای آموزشی، اخلاقی و هیجان‌انگیز را دارد که تأثیر سازنده‌ای بر رفتار از شگفتی‌های جهان طبیعی و موقعیت محوری که ما انسان‌ها در آن داریم برای آنها جای خواهد گذاشت.

این کتاب فراتر از جایگاه حساس اکوتوریسم رفته و دربرگیرنده آرمان‌های گردشگری در مناطق طبیعی در زمانی است که در سطح جهانی تحت فشار رقابت استفاده از منابع است. بدیهی است، هر شکلی از توسعه گردشگری رابطه ما با محیط طبیعی را تغییر می‌دهد و درک ما از آن را از دیدن محیط زیست به عنوان یک ویژگی تا توجه به آن به عنوان یک منبع سوق می‌دهد. در آن لحظه، ارتباط ما با محیط زیست از یک اصل محیط زیست محور به یک اصل انسان محور تغییر یافته است. به این ترتیب، هدف ما ترویج گردشگری در مناطق زیست محیطی حساس بوده و به شیوه حفاظت از حمایت، از لحاظ بوم‌شناختی سازگار و به لحاظ زیست محیطی آموزشی است. این آرزوی ماست که مدیران و توسعه‌دهندگان گردشگری طبیعت گردی و همچنین خود گردشگران را به سمت عناصر مرکز اکوتوریسم هدایت کنیم. در صورت ترویج این امر، وعده رابطه همزیستی میان گردشگری و محیط زیست حاصل خواهد شد.

این کتاب برای مخاطبان گسترده‌ای نوشته شده است، از قبیل محققان در مدیریت زیست محیطی و گردشگری، متخصصان صنعت گردشگری، سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و مدیران در مدیریت مناطق طبیعی، کارکنان سازمان‌های دولتی و دانشجویان به دنبال مدرک دانشگاهی و برنامه‌های آموزشی صنعت. به عنوان یک رساله تحقیقاتی و متن عمومی، برای محققان و دانشجویان در طیف وسیعی از رشته‌ها از جمله گردشگری، علوم زیست محیطی، جغرافیا، برنامه‌ریزی و مطالعات منطقه‌ای، مفید خواهد بود.

به عنوان یک متن تخصصی، یک راهنمای عملی برای مدیران مناطق طبیعی همچون مدیران پارک‌ها، دریایی و ملی و نیز برای گردانندگان تورها ارائه می‌دهد. رویکرد اعمال شده در بوم‌شناسی و درک اثرات زیست محیطی نیز این کتاب را برای افرادی که در کسب و کار، ارتباطات و زمینه‌های بازاریابی مشغولند و نه افرادی با گرایش‌های علمی بیشتر مناسب می‌سازد. پایه و اساس در بوم‌شناسی و اثرات ارزش‌گذاری است، اما شرح جنبه‌های عملی مدیریت گردشگری طبیعت‌گردی از ارزش بیشتری برخوردار است. این شامل پارچوب‌های برنامه‌ریزی برای گردشگری طبیعت‌گردی و نیز تعدادی از استراتژی‌های مدیران از جمله مدیریت تطبیقی است. این کتاب همچنین بر اهمیت تفسیر در دستیابی به نتایج مثبت و همچنین بحث در مورد نیاز به نظارت مداوم بر توسعه تأکید دارد. و سرانجام در زمانی که مسائل جهانی مانند اثرات دادن مناطق طبیعی و اثرات تغییرات آب و هوا تقریباً به صورت روزانه برجسته شده است، این کتاب عناصر بوم‌شناسی، اثرات و مدیریت را گرد هم می‌آورد تا به صورت جامع گردشگری طبیعت‌گردی را ارائه کند.

علاوه بر این، توجه به پارامترهای کتاب، به عبارت دیگر رویکرد اتخاذ شده و از این رو نقطه نظری که طبق آن ما این کتاب را نوشته ایم، حائز اهمیت است. در گذشته، با وجود اینکه ما با اکوتوریسم آشنا هستیم و پژوهش‌هایی در این زمینه انجام داده‌ایم، دید خود را به عمد گسترش دادیم تا گردشگری در مناطق طبیعی را در بر گیرد. علت آن این است که اکوتوریسم اغلب به عنوان یک جایگاه حساس یا منفعتی خاص از گردشگری دیده شده است، در حالی که حقیقات ما نشان می‌دهد اکوتوریسم می‌تواند بسیار گسترده‌تر باشد و بسیاری از عناصر آنچه معمولاً به عنوان "گردشگری انبوه" شناخته شده است را در بر دارد. علاوه بر این، انواع دیگر گردشگری نیز در مناطق طبیعی روی می‌دهند که عبارتند از گردشگری حیات وحش، ژئوتوریسم و جنبه‌های گردشگری ماجراجویی، و همه شامل علاقه‌ای به محیط طبیعی به شکل‌های مختلف هستند. تمرکز دیگر کتاب رویکرد ما به موضوع اثرات گردشگری در مناطق طبیعی است علی‌الخصوص از منظر منابع آنها است. به این دلیل که این منابع اثرات هستند که نیاز به مدیریت در مناطق طبیعی دارند تا هر اثر منفی را کاهش دهند. بنابراین، منابع اثرات، با پیشنهادهایی برای بهبود خود، شناسایی شده‌اند. به همین ترتیب، ما با محدوده گسترده

برنامه ریزی زیست محیطی، گردشگری یا زیست محیطی-گردشگری مقابله نمی‌کنیم. در عوض کتاب بر حوزه برنامه‌ریزی بازدیدکننده به عنوان یک وظیفه کلیدی برای مدیران مناطق طبیعی و حفاظت شده تمرکز دارد. چنین مفاهیمی شناسایی شده اند و تعدادی چارچوب برنامه ریزی بازدیدکننده شرح داده شده است. در حالی که معرفی گسترده‌ای در مورد اقدامات و استراتژی‌های مدیریت ارائه شده است، کتاب تمرکز خود را بر اقدامات مدیریت سایت‌ها و بازدیدکننده‌ها محدود کرده است. منطق در این است که کانون توجه روی استراتژی‌های اصلی و وظایف خاص مفید برای مدیریت مناسب گردشگری در مناطق طبیعی باشد. با محدود کردن رویکرد به تعدادی از موضوعات، این کتاب محدوده اهمیت آموزش جهت تمرکز بر تفسیر را گسترش می‌دهد. به این دلیل که ما معتقدیم تفسیر دارای موقعیت برجسته‌ای در گسترش طبیعت گردی است که از طریق ایجاد یک لینک میان گردشگران و مقاصد طبیعی که آنها بازدید می‌کنند حاصل می‌شود. رویکرد ما به نظارت این است که نظارت بازدیدکنندگان به مناطق طبیعی را نیز اثرات بازدیدکنندگان روی مناطق طبیعی را بررسی کنیم. یک بار دیگر، آرزوی ما این است که از علم به مدیریت آگاه استفاده کنیم، بنابراین یک رویکرد خاص و شیوه‌های مورد هدف خاصی اتخاذ کردیم. نهایتاً، ما از طریق ارزیابی‌ها و رویکردهای یکپارچه به مدیریت اثرات، از هر دو رویکرد گسترده و یکپارچه به مدیریت مناطق حفاظت شده پشتیبانی کردیم.

دکتر مجید کریمپور ریحان

سیما طاهری

مادق طاهری